

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlance naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Ruska lazaretna ladija uplenjena od Japoncev.

ČIFU 22. (Reuterjev biro) Osebe, ki so dospole semkaj iz Port Arturja, pripovedujejo, da je v soboto vedel neke brzobjavke iz Tokija sto oboroženih Japoncev zasedlo parnik »Kazan«, ki se nahaja tamkaj. Izjavili so, da hočejo to ladijo, ki je za časa oblegovanja služila Rusom kakor lazaretna ladija, smatrati kakor vojni plen.

Roždestvenski blizu Formoze.

LONDON 22. Današnji »Daily Chronicle« javlja iz Hongkonga od 21. t. m.: Parnik »Arabia«, ki je došel v Hongkong, poroča, da je včeraj slišal gromenje topov v Pedro Blanco, otoku, ki se nahaja vznočno od Hongkonga in da je baltiška flota preplula kanal B.š., ki se nahaja južno od otoka Formoze.

Parnik »Šanka« je dne 19. t. m. srečal 4 ruske transportne ladije, ki so plule proti jugu, prišedši iz kanala Baš. Ladije so imale Marconijev brezžični brzobjav.

Rusi v ofenzivi na bojišču v Mandžuriji.

TOKIO 22. Uradno poročajo: Dne 20. t. m. se je sovražnik, ki je imel nad en batalijon pehote, en polk konjenišva in dva topa, od nekega 10 milj zapadno od Šangtu ležečega premogovnika podal po ovinkih do višine Santavkov, ki se nahaja 8 milj vznočno od Šangtu ter je ob 11. uri predpoludne pričel streljati. Pozneje so se na višini Hiniangpao pojavili štirje sovražni topovi in ob 4. uri popoldne sta dva ruska batalijona prodirala od vznočne strani vasi, toda bila sta odbita. Neki drugi mešani oddelk čet je vdrl v vas Ersinlinpao, jo zžgal ter se na to umaknil. Sovražno konjenišvo je dne 20. t. m. zjutraj napadlo Tangšed na desnem bregu reke Liabo, 13 milj južno-zapadno od Fakumena. Po večurnem boju se je sovražnik v neredu umaknil proti jugozapadu, pustivši na bojišču 300 mrtvih in ranjenih.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 22. (Ogr. biro) Vodilni odsek združene levice, se je danes ob 4. uri popoldne sestel v konferenco, kateri je predsedoval Fran Košut. O izidu konference poročajo, da je vodilni odsek oficijelno naprosil grofa Julija Andrássy-ja, naj prevzame misijo, da zastopa koalicijo pred cesarjem. Grof Andrássy je izjavil, da vsprejme misijo ter se jutri poda na Dunaj.

Brzobjavne vesti.

Razprava v aferi bomb pred dunajskim porotnim sodiščem.

DUNAJ 22. Na popoldanskem seji je zaslišanje Subana trajalo dalje ter se bo jutri nadaljevalo.

Cesar na razstavi konj.

DUNAJ 22. Cesar je ob eni uri popoldne obišel konjsko razstavo, ki jo je priredil VI. odsek kmetijske družbe. Cesar se je o razstavi pohvalno izrazil.

Češki deželni zbor.

PRAGA 22. Deželni zbor je reaktiviral več komisij, med temi tudi proračunsko komisijo. Prihodnja seja v petek. Dnevni red: Proračunski provizorij.

Ministerska kriza v Srbiji.

BELIGRAD 22. (Jugoslav. biro) Na današnji volitvi predsednika skupščine se je trikrat glasovalo. Stanojević je dobil 66 glasov, Nikolić 53, praznih glasovnic je bilo 16, odsotnih poslancev 22. Stanojević ni izvolitve vsprejel. Vlada konfirira o posledicah današnjega glasovanja ter se posvetuje, kaj naj razvetuje kralju.

BELIGRAD 22. Radi brezvpešne vrlitve predsednika skupščine je ministerstvo Pasić podalo kralju svojo demisiijo.

Nadškof Avignonski pozvan v Rim.

PARIZ 22. »Journal« hoče vedeti, da je bil nadškof v Avignonu Sutuer pozvan v Rim, in sicer ne, kakor se je govorilo, da bi razpravljal z državnim tajnikom, kardinalom Merry del Valom o zakonski predlogi glede ločitve cerkve od države, marveč ker je postal sumljiv radi svojega republikanskega mišljenja. List zatrjuje, da oštavi Vatikan takoj po proglašenju zakona o ločitvi cerkve od države 12 škofov, ki so se pokazali kakor pristaši republike.

Hrvatski škofje na avdijski pri papežu.

RIM 22. Papež je danes sprejel v avdijski zagrebškega nadškofa ter škofa spljetskega in šibeniškega.

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 22. maja 1905.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

Roždestvenski kakor poveljnik baltiške flote. Sodba krogov naše c. in kr. vojne mornarice o njem in njegovih dosedanjih operacijah.

II.

Tu moram poudariti še enkrat, da je končni cilj Roždestvenskega ta-le: »da si pribori Korejsko cesto in da tako trajno preseče strateški most med Togo in Oyamoc. Poleg tega si mora istodobno zagotoviti svojo dosedanje najkrajšo zvezo po morju: Libava-

Suec—preliv Malaka—Formosa—Korejska cesta proti podjetjem sovražnih križarjev. Ti dve nalogi ima baltiška flota skupno z vladivostskim brodomjem — bodi že po boju ali brez boja z brodomjem admirala Togo — na vsaki način pred vsem rešiti kakor najvažnejša strateška cilja. Admiral Togo more nadalje ostati v defenzivi, ali pa more tudi hkratu prestopiti protiofenzivo, toda ruski admiral ne more in ne sme v nobenem boju in v nobenem slučaju izpustiti iz pred oči teh dveh končnih ciljev.

Bojevna svrha admirala Togo zopet ne more biti logično nobena druga, nego: 1.) da drži Korejsko cesto, 2.) da skuša pretrgati zvezo Roždestvenskega. Rešitev te naloge admirala Togo se more izvršiti na ta-le način: 1.) po taktični zmagi na morju, 2.) da odreže Roždestvenskega od njega virov premoga in živil, torej z bojem križarjev proti sedanjim dovoznim štiri Roždestvenskega. — In v slučaju, da bi se Roždestvenski s floto podal v Vladivostok: 3.) da pretrže ruske zveze na kopnem po obleganju Vladivostoka s kopne strani po armadi Oyama. Izhodna situacija za rešenje vseh teh nalog bi moglo biti japonsko morje Sato—Utši.

Katero teh treh točk uporabi Togo najprej za dosego tega namena? Jaz menim, da, ako bodo admirala Togo njegovi rojaki puščali na miru, in mu ne bodo očitali nedelavnosti, uporabi Togo najprej točko 2.), torej vojno s križarji. Potem bi želel, da nastopi točka 3.), in končno še le, kakor zadnje sredstvo točka 1.), to je taktični udarec na morju.

Točka 1.) pa ostane pobožna želja dotlej, dokler ni Roždestvenski z vsem svojim brodomjem prekorčal vsaj višino Formoze. Dotlej tudi ni pričakovati dogodkov na morju. Verjetno je torej, da ostane Roždestvenski tamkaj nenasledovan od Toge, dokler ne prispe četrta eskadra. Če bo pa Roždestvenski hital pred 4. eskadro in bo operiral preko vodovja pri Formosi, potem pa mora brezpogojno postaviti primerno močno floto za brambo dovozne črte in pristanišč s premogom v južno-kitajskem morju, da more voziti seboj velike zaloge in za več mesecev. V tem slučaju pa se mora Roždestvenski — ako bi se Togo hkratu odločil za prestop v protiofenzivo iz dosedanje svoje domnevane pozicije v morju Sato Utši — čutiti dovolj močnega za glavni udarec, ker bi sicer njegovo napredovanje iz kitajskega morja ne imelo absolutno nikakega smisla do prihoda četrta eskadre.

Za veliko defenzivo admirala Togo bo japonsko morje Sato Utši vsekakor igralo eminentno strateško in taktično ulogo. To morje je omejeno na zapad otoka Kiušū, na jugu od otoka Šikoku, a na severu in vzhodu od japonskega glavnega otoka Hondo. To

morje ima tri izhodne ceste in sicer pri mestu Moji v Korejsko cesto, pri mestu Jisso-Mizaki (cesta Kungoda), in cesto Linšoten, obe poslednji v veliki Ocean. Bivanje japonskega brodomja v Sato-Utši bi dovoljevalo iznenadne napade japonskega brodomja. V tem slučaju bi moral imeti Roždestvenski veliko številno premoč, ako bi hotel blokirati japonsko brodomje, ker bi moral vse 3 imenovane ceste zapreti direktno ali indirektno. (Direktno, ako jih v resnici zasede pred vhodi; indirektno, ako more iz centrale vsaki hip nastopiti pravočasno proti japonskemu brodomju. Prvi način bi imel to slabo stran, da bi moral Roždestvenski deliti svoje sile in imeti zelo veliko premoč.)

Nade admirala Togo.

Londonski »Daily Express« javlja, da se admiral Togo nadeja, da oslabi rusko brodomje s fingiranimi nočnimi napadi. On namerava poslati proti Roždestvenskemu štare parnike, da bi Rusi na iste streljali, a s parniki pa tudi torpedovke, ki naj bi v obli zmešnjavi poskušale svojo srečo. Na ta način se Togo nadeja, da Rusi porabijo svoje strelivo in izguba katero ladijo, a potem bi pa on z vso svojo silo napal rusko floto.

Italijanska socijalna demokracija in narodne razmere v našem Primorju.

Ozirom na shod italijanske socijalne demokracije, ki se je vrnil te dni v Trstu, pravi dunajski »Information«, da je prišlo do tega shoda po inicijativi avstrijske socijalne demokracije. Shod naj bi bil nov mirovni pojav v razmerju med Italijo in Avstro-Ogrsko po sestanku med Tittonijem in Goluchovskim v Benetkah. — Nu, po mnenju rešenega dunajskega lista je ta shod le manifestacija čisto strankarske stvari socijalne demokracije, ki ne bi zanimala širše javnosti, ako ne bi nekatere okolnosti, pojavivše se ob tej priliki, zaslužile večje pozornosti. — Tu se kaže namreč — pravi »Information« — da se Trst in vse avstrijsko Primorje smatra kakor italijanska tla in se temu primerno postopa z njima. A to ne od vodilnih krogov v Avstriji — od teh smo že navajeni temu —, ampak tudi skoro od vseh političnih strank v državi, izlasti pa od one stranke, ki hoče veljati kakor poklicana zastopnica ljudstva. Prireditve v Trstu — pravi rešeni vir — je čisto italijanskega značaja; zastopnikom Slovencev, večini prebivalstva v Primorju, je pridodeljena povsem podrejena vloga; da si ravno tu ni bilo to umestno, ko se masa italijansko-irredentističnih elementov rekrutira iz tržaške buržoazije, dočim delavno prebivalstvo pripada pretežno slovenski narodnosti. To bi bila jedna značilna okolnost. Druga pa je: kako ita-

PODLISTEK.

209

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—Š.

— Da gospica. Ona nada, na katero se je bil opiral medpotoma ban Ivaniš, je propadla že pred našim porazom in celo ta kremenjak ni mogel udušiti solz, ko se mu je škof pregnanec vrgel na srce v ptuji zemlji, brez oblasti, brez domovine, ko mu je razgalil nesrečo svojo. Benečani so osvobodili Marijo, Ivan krčki je potolkel Ivana Vranskega.

Meščani dalmatinski, katerih ni držala pod pestjo Tvrdkova vojska, hodili so k Šišmanu, a Tvrdko sam, ki mu je po našem porazu bilo nemožno razširiti svoja krila na zapadu, ne sme obrniti očesa od tam, kjer mu grozi turški naval. Vse se je razplinilo, vse, a mi, bogati na sroci, ker smo hoteli dati svojo svojo kri za pravico doma, nismo imeli sedaj niti škorijee kruha, ki bi bila

vzrasla v rojstnem kraju. Oh, še na smrtni postelji mi bo živ v spominu oni trenutek, ko sta se objela ta dva brata, ko so se pomela njiju solze. Prva njiju solza je veljala Lacku, prvi vzhod domovini, prva beseda Angeliji. Ne toži se, gospica, na sorodnike, toži le alo srečo! Kakor besno valovje ladijo, tako meče njih usoda daleč od tebe v tuje kraje. Tam stoji kakor ladija brez jader na pesku, zastoja pričakujoči rešitve. Ali sredi tuje doma, sredi joka po junaškem bratu, sredi žalosti radi tolike prelite krvi, spominja se njihova ljubezen tudi tebe gospica. Umel sem njihovo skrb za te, umel Berislava, ko mu je srce drhtelo kakor cvet v vetru. Vedeli so, da si poverjena pošteni skrb. Ali, kje je Sutjeska, kje Grič? Časi so burni, Horvatovo ime proketo, Šišman je močan, vojska gre na Zagreb, izdajstvo prodira povsodi kakor voda, a ti ženska, ti si mladenka, po kateri je že enkrat posegla ženska roka, pak tudi tem dobrim ljudem se more dogoditi kaj hudega. Vidiš, bilo se je bati radi maršičesa. Tvoji so goreli od želje, da bi dobili glas o tebi, da dobiš tudi ti glas od njih. Ali kako?

Oni ne morejo. Saj je Šišman razglasil ceno na glavo Pavla, Ivaniša, in tudi na glavo zaročenca tvojege. Po vsem kraju od Zadra do Zagreba vrvi Šišmanova vojska, jim grozi smrt. Ti ne moreš od njih, niti ne veš, kje so. Pisati ne smejo. Povsodi preže ogleduhi, povsodi sovražniki. Bilo je obupati. Tedaj se je meni zasvetilo v glavo. Kaj, rekel sem, pojdem jaz, da poiščem Angelijo. Sam, to je res, ne morem iti, težko bi prinesel živo glavo do Zagreba. Kako? me je vprašal škof v začudenju. Jaz sem mu povedal, a on je odobril. Čul sem, da Ivan krčki gre proti Zagrebu in nabira vojsko za plačo. Dobro je. Snel sem križarsko obleko, zavezal si oko, preoblekel se v starega vojaka, ki išče službe. Takov sem poletel iz Bosne k morju in vpisal se v četo kneza krčkega. Niso me mnogo vpraševali, kdo sem in odkod, ampak le po tem, da-li se znam točiti? Evo, tako sem došel semkaj. Da, da! Čudež je, ali resnica je. Ivan krčki je na svoj trošek in ob svoji hrani vodil v Zagreb odposlanca škofa Pavla Horvata.

— Filip! Oče! je spregovorila Angelija ginjenim glasom, kako naj se ti oddolžim

jaz sirota? Življenje si mi rešil, a sedaj si stavljal glavo na kocko, da mi v to dušo pelina uliješ vsaj kapljo tolažbe.

— Pusti, to poplača Bog, je rekel stari križar. Ljubim tvoje pleme kakor svoje.

— Čuješ, oče, je rekel Živan ki je za vsega pripovedanja zvesto gledal križarja, mi meščani sicer res nismo z vami, ali po tvoji besedi vidim, da si vrazji človek, ki se zna pomikati po svetu, ali poštenjak si od vrha do pete.

— Res, res, pošten, je potrdila Jelena. Nesrečni ljudje: tu je nesreče in krvi. Ali, božje dušice, neumna ženska! Sem in kratkega vida, ali povejte mi, kaj srbi naše rojake. Prihaja semkaj ta, prihaja drugi od nekje, pa se koljejo med seboj za tretjega in sorodnik bi sorodniku pojel srce.

— Pravo si rekla, žena, je pokimal Ivan žalostno, ženska si, ali to si modro povedala. Eh, pa reci jim, naj se ne tožejo. Ako bi moja beseda izdala na svetu, oče križar, vse to bi bilo drugače, ali kaj hočemo, mi stojimo v zakotju.

(Pride še.)

lijanski delegatje umevajo to manifestacijo. To umevanje, ki je bilo izraženo v svojedobno priobčenem pismu italijanskih delegatov, izveneva prav zaprav v zahtevo, da naj Avstriji dade delegatom iz kraljestva pojasnila in zadoščenja radi »tlačanja« avstrijskih Italijanov in pod tem pogojem bi se delegatje iz kraljestva obvezali delovati proti irredentizmu. Gotovo je, da so celó resni ljudje, kakoršen je profesor Ferri in drugi, v resnici uverjeni o »tlačanju« avstrijskih Italijanov, ter da postopajo v dobri veri. V zvezi temu pa izgublja manifestacija na resnosti. Naravnost razdražljivo deluje na nas, ko vidimo, kakih velikih državnih in tudi narodnih akcij je izzvalo vprašanje italijanskega vsenčilišča — dočim se slovensko prebivalstvo na lastnih tleh že dvajset let zastoni borila — slovensko ljudsko šolo. Ali ta narod, ki se je znal vzdržati do sedaj iz lastne moči, brez pomoči od zgoraj ali od zdolaj in v zvezi vsemu tlačanju, bo skrbel za to, da se ne bo na troške njegove ekzistence plačevala in mirila irredenta. To je več nego gotovo: dokler ne bo v Trstu slovenskih ljudskih in srednjih šol, ne bo tu mesta za italijansko vsenčilišče!

Tem vsklikom završuje »Information«. — In dokler ne bo popolne pravičnosti in enakopravnosti za slovenski življenj v Trstu, ne bo tuta za razvoj velike v resnici mednarodne socijalne demokracije! — tako pridodajemo mi.

Sestanek škofov v Rimu.

Zadarski »Narodni list« je izvedel, da bo več sej, na katerih se bo razpravljalo o glagolici, o hrvatskem ritualu, in o zavodu sv. Jeronima. Zdi se, da so glede teh vprašanj vsi dalmatinski škofje složni.

Nad 800 duhovnikov iz vseh hrvatskih pokrajin je podpisalo spomenico na škofijski zbor v Rimu za uvedbo glagolice. (In slovensko svečenstvo? — Pri nas je oni, ki je vnet za to svetinjo našega naroda, označen za — razkolnika).

Domače vesti.

Javna telovadba »Tržaškega Sokola«. V nedeljo popoldne je priredil naš »Sokol« na vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu javno telovadbo s svojimi telovadci in gojenci. Vreme je bilo zelo neugodno in je gotovo preplašilo mnogokatero prijatelja našega »Sokola«, zbog česar je bila udeležba manjša, nego bi bila gotovo ob količjak ugodnem vremenu. Nu, na naše telovadce očitno ni prav nič uplivalo to slabo vreme, kajti vršili so svojo nalogo s tako vnemo in tako ljubeznijo, da so si stekli mnogo in pristne in iskrene pohvale od strani občinstva. Najprej so izvajali svobodne vaje in potem vaje na orodjih. Strokovno ceneno telovadbo prinesemo posebej. Tu povdarjamo le, da so telovadci in njihovi učitelji pokazali, da je »Sokol« minolo zimo resno vršil svojo glavno nalogo. Izlasti je bilo občinstvo presenečeno po tem, kar so nudili mali gojenci. Občinstvo je glasnim vsklikanjem in ploskanjem izražalo svojo zadovoljnost in pohvalo.

Po telovadbi se je zbrala velika družba »Sokolov« in njihovih prijateljev v veliki dvorani »Narodnega doma«. Veselo je orila slovenska pesem in čuti je bilo vrsto lepih in navdušenih zdravic. Prvi je napil starost dr. Rybář glavnemu voditelju telovadbe bratu Maurinu in vsem predtelovadcem in telovadcom. Starosta je izrekel željo, da bi naš »Sokol« tudi vnaprej vršil svoji dve nalogi tako lepo, kakor je sedaj začel, da bi nam vzgajal krepke moške na telesu in krepke narodne značaje.

Nato je brat Jedlowski, proslavljeni bratsko vzajemnost med Hrvati in Slovenci, v imenu telovadcev zahvalil brata Maurina na velikem trudu in izbornem vodstvu telovadnih vaj. Končno je izrekel govornik laškavo pohvalo vpešnemu delovanju predtelovadca Dekleve, ki je s svojimi gojenci znal doseči toli lepih vpehlov.

Brat Maurin se je zahvalil vidno ginjen na tolikem priznanju in je — naglaševši, da smo še daleč od zaželenega cilja — pozival mladeniče naj pristopijo k »Sokolu« kakor telovadci. Opozarjal je, da se bodo ves teden vpisovali novi telovadci.

Brat Cotič je, kakor bivši starosta, napil sedanjemu starosti dru. Rybářu s željo,

da bi istotako, kakor je že mnogokrat vpešno nosil narodno zastavo do vpehlov, tudi »Sokola« vodil do lepih zmag.

Svetoivančan g. Mikelnec je iz polnega srca napil »Tržaškemu Sokolu« kakor vrlo simpatičnemu društvu in pa dvema gostoma iz Ljubljane.

Konečno je g. Arhar v imenu občinstva napil »Sokolu« in je proslavil sokolsko idejo, ki naj preide nam vsem v mozeg in kri.

Vsa zabava je bila tako animirana in prirečna, kakor jo nismo že dolgo imeli, a zaključila se je s tem, da je mladi svet položil tribut Terpsihori.

Mi se iz srca radujemo na tem lepem moralnem vpehu našega »Sokola« in mu kličemo: Razprostraj le krepko svoja ponosna krila, zbiraj pod njimi našo mladino in vzgajaj nam jo — kakor ti je polagal na srce tvoj starosta dr. Rybář — v moške krepke po telesu in v krepke narodne značaje, da boš ti res — narodna garda.

Nemški pesnik Schiller: kako so nekaj postopali žnjim in kako sedaj zlorabljajo njegov spomin! Te dni so slavili Nemci svojega pesnika Schillerja na vse možne načine in so tudi Nenemcem, posebno po šolah v Avstriji, usiljevali svoj praznik, oziroma so silili dijake, da so morali delati štafažo Velenemčiji. Kajti s prisiljenim častjenjem pač niso vzbudili in dosegli tistih simpatij, ki jih zaslužuje Schiller kakor pesnik tudi pri drugorodecih.

Jako lepo je, da vsaki narod spoštuje svoje duševne velike in probuditelje, toda, kaj pomaga to, če se to godi še le po smrti in sicer čez poldrugo stoletje. Marsikdo, ki je čital slavljenje obletnice Schillerjeve smrti, si bo mislil, kako srečen je pač moral biti ta pesnik že za časa svojega življenja, kako so ga Nemci že takrat spoštovali, častili in skrbeli zanj. Ali to ni res. Schiller je imel v svojem življenju polno britkih ur in ko je umiral, se je jokaje oziral na svoje štiri nepreskrbljene otroke, katerih zadnje je imelo komaj par mesecev.

Navadno je tako, da se takim velikonom ob smrti izkazujejo časti, se jim poklajajo veno, se skribo za veličasten pogreb, v kar se trošijo zneski denarja, ki bi bili eventuelno popreje dotičniku lahko podaljšali življenje za mnogo časa, če bi jih bil imel na razpolago takrat, ko je trpel — glad! Ali Schillerju niso izkazali Nemci niti te časti, da si je za njegovo smrt vedel veliki vrstnik mu Goethe in razni njegovi prijatelji, ki so dobro vedeli tudi to, da je bil Schiller v denarnih stiskah. Ne Goethe, ne vojvodski dvor, se ni brigal za Schillerjev pogreb. Ubožna udova je morala gledati, da priredi pogreb kolikor le možno po ceni. Radi tega mu ni mogla kupiti lastnega groba. Dosegla je le toliko, seveda proti plačilu, da so ga pokopali v takozvanem obsidanem grobu, v katero je navadno šlo okrog 30 krst. Po noči med 11. in 12. majem so nesli Schillerja lepo tiho k večnemu počitku in njegov sprevod je štel cel h 20 oseb! Brez duhovna, brez vsake slavnosti so ga spustili v zadublo grobo, kjer je bilo že kakih deset na pol segnitih krst. Soproga njegova mu je dala napraviti, kakor je pozneje povedal mizar, čisto navadno najcenejšo rakev, niti ploščice z imenom mu ni preskrbel, ker je bila v denarni zadregi. V tem grobu je ležal veliki nemški pesnik celih 21 let. Seveda so med tem časom spuščali vanjo še vedno druge krste na one, ki so bile že na pol ali pa popolnoma segnjile. Le kadar je bilo grobo prenapolnjeno, so ga nekoliko popravili; pobrali so strohnele dele krst in kosti ter jih prenesli v skupen grob na pokopališču. Ko so leta 1826. zopet hoteli popravljati, se je spomnil Weimarski župan Karol Lebrecht Schwabe, da je tam zakopan tudi Schiller in da bi torej tudi njegove kosti prenesli v navadno jamo s drugimi vred. Vkretil je potrebno, da se velikemu pesniku vendar napravi posebna gomila. Ali sedaj je prišla težkoča, na katero nihče prej niti mislil ni. Iz gnjilo-plesnjevih ostankov groba so prinesli na dan 23 lobanj in mnogo kosti, ki so bile vse pomešane. Katera je tedaj Schillerjeva glava in katere so njegove kosti? Ali je med temi glavami sploh katere prava? Sedaj so merili in primerjali razne glave in kosti po osteološki metodi kakor so vedeli in znali ter konstruirali Schillerjev skelet (pregledaval ga je tudi Goethe). Ta nepopolni in nezanesljivi kostnjak so potem pokopali 16. decembra 1827. s jutraj zgodaj

(5. in pol) v knežje grobo v Weimarju. To krsto kažejo še dandanes kakor Schillerjev grob. Pa tudi pri tem pogrebu ni bil prisoten Goethe; vendar pa se je dal zastopati po svojem sinu.

Tako se je godilo nemškemu velikanu Schillerju, katerega spomin in obletnice zlorabljajo Nemci za svojo velenemško propagando kakor »Edelvolk«, napram »barbarom« Slovincem! Vendar pa ti poslednji vedo vsaj toliko, kje počivajo kosti narodnih velikanov revnega in zatiranega naroda, ki dostikrat ni smel (če tudi bi bil hotel) izkazati zadnjo čast kakemu zaslužnemu možu, ker bi to bila — po mislih naših državnih uradnikov — provokacija.

Iz trgovskih krogov. Kmalu bo eno leto, odkar smo se borili za enakopravnost v konsorciu prodajalničarjev jestvin. Po tistih borbah so se nekateri nekoliko utrudili. Vendar pa obstoji še odsek, ki se bavi z vprašanjem zboljšanja naših razmer. In res je menda dosegel nekaj malega, toda, žal, le na papirju. Zopet leži pred nami vabilo na občni zbor (III.), ki se bo vršil dne 6. junija t. l. V smislu pravil odstopi letos vse vodstvo in trebalo bo novih volitev. Želeti je, da si naša stranka nemudoma določi postopanje. V minoletem letu smo se sicer — kakor je razvidno iz statistike — pomnožili za 13 trgovcev, a bojim se, da naši — kakor sodim po imeniku — še niso v večini. Kaj se dela v našem konsorciu? Vidimo, da so iz enega društva navstala kar štiri: zavarovalna blagajna za gospodarje v dveh oddelkih, bolniška blagajna in skladišče (provveditorio) iz katerega naj zalagajo svoje združnike z blagom.

Konsorcij je določil za zavarovalno blagajno 10.000 K in je ta denar tudi že izročil, da je pričela blagajna funkcionirati. Torej naš denar naj uživajo člani blagajne! Ali ni to velika krivica za one, ki niso člani?! (Pristopa se namreč dobrovoljno). Če hočemo imeti tako blagajno, naj zlože dotičniki sami potrebni kapital, a ne da jim jo konsorcij odpira z našim denarjem. To je kričoč slučaj, proti kateremu moramo protestirati.

Rečena blagajna obeta raznovrstne dobrote svojim členom:

I. bavila se bo z vsemi finančnimi operacijami;

II. vsprejemala bo hranilne vloge, denar v tekoči račun in bancogiro proti obrestim;

III. dovoljuje svojim členom:

a) osebná posojila,

b) posojila na menjico,

c) posojila proti zastavam;

IV. vsprejemala bo incasso vsakovrstne račune za loco.

Torej obeta dovolj ta zavod, ali v dosego vsega tega treba tudi dovolj kapitala. Dvomim, da bi mogli sami člani, katerih je, ako se ne motim, okolo 90, prenašati vse to breme.

Kakor je sedaj dal naš konsorcij istej že 10.000 K, bi li ne bilo možno, da v slučaju potrebe dade zopet 10.000 K ali pa še več?

Res je, da blagajna kakor taka ni škodljiva za našo stroko v materialnem obziru, ali bi ne smela biti v zvezi s konsorcijem.

Enake blagajne bi bile jako pripravne tudi za nas, da ohranimo v narodnih rokah svoje trgovce in žnjimi naš denar!

Poreče kdo: »Saj imamo našo »Posojilnico in hranilnico« ter se sedaj ustanovlja tudi »Jadranska banka«. Res je, a taka blagajna imela bi vse drugo poslovanje in vse druge namene. Tudi »Trg. obrt. združenje« bi bila v tem slučaju na svojem mestu.

Kakor sem omenil popred, ustanovil se je takozvani »Provveditorio«, kateremu je naloga nakupovati blago na debelo ter je po istih cenah deliti mej svoje člene. Kakšne posledice bo imelo tako skladišče za naše trgovce, o tem bom govoril drugi pot. Le toliko opozarjam že danes, da je to zopet ena zanjka, ki bo lahko škodila našim veletržcem in tovarnam, ker oni morajo, ki vodijo naš konsorcij, se bodo posluževali edino le pri svojih, t. j., bodo kupovali blago samo od laških tvrdk.

Torej po »Provveditorio« od ene, in od »Zavarovalnice« od druge strani preti naši trgovini nevarnost z narodnega stališča. Manje zavedni trgovci se bodo lovili v to zanjko in posledica bo, da polagoma odpa-dejo jeden po jednom ter se pridružijo njim v stranko, ki bo nam najbolj sovražna.

Istotake ima konsorcij svojo bolniško blagajno za trgovske pomočnike. Tam seveda tudi nočejo niti slišati o slovensčini. Še onih par, ki so bili pri naših dveh delavskih in podpornih društvih, so nam pobrali na škodo imenovanih društev.

Konsorcij ima tudi svoja predavanja, to se zna da vedno in lingua del paese. Namravajo ustanoviti tudi trgovsko šolo za mladeniče, tudi samo v italijanskem jeziku! Miar ni to največa krivica?

Treba je, da se resno lotimo dela. Treba prisiliti gospodovalno stranko z vsemi možnimi sredstvi v vršenje enakopravnosti. Vse se sedaj obrača na Trst. Italijani hočejo po vsej sili biti tu sami gospodarji, hočejo imeti svojo univerzo, a nam nočejo za denar, ki ga svojimi žulji znašamo v konsorcij, dovoliti niti toliko, da bi smeli v svojih prostorih govoriti svoj lepi materini jezik! To je že preveč. Branimo se torej, skrbimo za obstanek in pokažimo, da tudi mi imamo nekaj v Trstu. Na vsaki način opozarjam na ta društva, ki jih sanje konsorcij.

Naj si dobro zapomnijo vsi krogi, da edino prava gospodarska in finančna organizacija more biti naša rešiteljica.

V Rimu so se v soboto jutraj odpeljali goriški nadškof mons. Andrej Jordan, ljubljanski knezoškof dr. Jeglič in tržaški škof dr. Nagl, da se vdeležijo posvetovanja radi glagolice. Ljubljanski »Slovenec« omenja o tem sestanku škofov nastopno: »Novih sklepov ne bodo (v Rimu) napravili, le natančnejše bodo določili, kar je bilo leta 1898. že zaukazano.«

Poskus samomora. Služkinja Marija Grajner, stanujoča v ulici Geppa št. 12, si je skušala včeraj popoldne pretrgati nit življenja in je v to svrhu izpila nekoliko karbolne kisline. K sreči so pa njeni domači prišli pravočasno na sled temu njenemu blaznemu početju in so takoj pozvali zdravnika se zdravniške postaje. Prišedši k njej, je zdravnik takoj izpral želodec in jo dal nemudoma prenesti v mestno bolnišnico.

Dva samomora. Mati in sin, ki si sama zadasta smrt. Včeraj popoldne ob 1. uri so našli grobokopi na pokopališču pri sv. Ani, ležečo na nekem grobu, kakih 50 let staro žensko, ki re je zvijala v groznih mukah. Pristopivši k njej so takoj spoznali, da je nesrečnica pila karbolno kislino. Občinski redar, ki se nahaja tam v službi, je dal nesrečnico takoj položiti v koleselj ter odpeljati v mestno bolnišnico. A ženska je umrla že mej potjo in tedaj je redar velel peljati nje mrtvo truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

Pozneje se je dognalo, da je bila samomorilka Leopolda Terka in da je stanovala v ulici Risorta št. 1.

Malo pred 6. uro je bil pa zdravnik se zdravniške postaje telefoničnim potom poklican na pomoč v isto hišo kjer je stanovala samomorilka Leopolda Terka, namreč št. 1, ulica Risorta. Prišedši tja je zdravnik našel že mrtvega sina Leopolda, 26 letnega pomorščaka Jurija Terka. Vstrelil se je bil z revolverjem v desno senco. Tudi njegovo truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu in položeno kraj materinega trupla.

O vzrokih teh dveh samomorov, nam ni znane še nič.

Tržaška afera bomb

pred dunajskim porotnim sodiščem.

Včeraj ob 9. uri dopoldne je pričela obravnava proti tržačanom zatoženim radi afere bomb pred dunajskim porotnim sodiščem. Predseduje g. svetnik Feigl, obtožbo zastopa državni pravdnika namestnik Türk, branijo odvetniki Elbogen, Neuda, Rosenfeld in Breitner. Prisustvujeta obravnavi dva zvezdenca za razstreljiva in dva tolmača za italijanski jezik. Po običajnih formalnostih je bila prečitana obtožnica. Obtoženi so: 1. Oskar Suban, 30 let star, oficijal na mestnem davčnem uradu. 2. Marcel Depaul, 26 let star, trgovski agent. 3. Gustav Salatei, 32 let star, dimnikar in 4. Napoleon Cozzi, 38 let star, slikar in učitelj borenja, da so:

I. vsi štirje sporazumno med seboj in s drugimi osebami pripravljali oboroženi upad dobrovoljcev Ricciotti Garibaldija v Avstrijo;

II. tudi vai štirje hranili in pripravljali razstreljiva, da se istih poslužijo na škodo imetja in življenja svojega bližnjega;

III. da sta Suban in Depaul prinesla semkaj in širila veleizdajske tiskovine in

IV. da je Suban, valed nasretov in s pomočjo Depaula drignil na stolpu mestne palače v Trstu italijansko zastavo.

Torej so obtoženi zločinov veleizdaje po § 58. in 59. kaz. zak. zločina po zakonu o razstreljivih, motenja javnega miru po § 65, razžaljenja Njeg. veličanstva po § 63. in pregreška hujskanja po § 305. kaz. zak.

Razlogi obtožnice so ti-le: Valed suma in ovadbe je tržaška policija izvršila 14. in 15. julija 1904. preiskave v lokalih društev »Vita dei giovani« in »Ginnastica« ter je našla v prvih prostorih nekaj irredentističnih veleizdajnih spisov. a v prostorih »Ginnastica« pod podom leseno skrinjo z dvema bombama sistema »Orsini« z vsemi pritiskalnimi. Istočasno je policija preiskala stanovanje raznih sumljivih oseb, valed česar so bili današnji navzoči obtoženci aretirani. Preiskovalnemu sodniku se je posrečilo dokazati krivdo obtožencev in drugih oseb, ki so deloma pobegnile iz naše države. Ti so namreč ustanovili tajen agitacijski odbor, ki je, ne le vzdrževal agitacijo za irredentizem, temveč tudi v zvezi s tajnimi društvi v kraljestvu pripravljaj razna kaznjiva podjetja. Hoteli so podpirati oboroženi upad prstovoljcev Ricciotti Garibaldija, najeti v to svrhu dobrovoljce, pripravljati ljudsko ustajo in v to svrhu se posluževati bomb importiranih iz Italije, vse z namenom, da se omogoči nasilno združenje Trsta z Italijo. Pripravljali so si teren z razširjevanjem iz Italije došlih irredentističnih in veleizdajnih tiskovin ter nabirali denar s prodajanjem »bonov«, katere je izdalo društvo »Pro Italia irredenta« in ki so bili podpisani od Ricciotti Garibaldija. Glavna opora obtožnice je priznanje obtoženca Subana, ki je pred preiskovalnim sodnikom tako-le izpovedal: Leta 1903. je on, Suban, razširjal s pomočjo 10-letnega Pierrija valed prigovarjanja soobtoženca Depaula po Trstu nek irredentistični spis z nadpisom: »Cittadini«. To okolnost potrjuje tudi omenjeni deček Pierri. Istotako je pozneje z Depaulom, z nekim Apolloniom in Petroniom, ki sta pobegnila, razpošiljal dva druga spisa, polna razžalitev za osebo cesarja in irredentističnih hujskanj. Das 20. sept. 1903. je po prigovarjanju in s pomočjo Depaula razobesil na stolpu mestne palače italijansko tricoloro v proslavljanje zasedenja Rima po Italijanih. Moral je Depaulu in nekemu Giuluzzi-ju (sedaj umrlemu), v hiši katerega so se vršili prvi dogovori, slovesno priseči, da ne bodo nobenemu ničesar pravil o teh podjetjih ter je bil o tem tudi sestavljen formalen zapisnik. Nato mu je Giuluzzi povedal, da so on, Depaul in nek Menicanti v tajni zvezi in dopisovanju z nekim političnim društvom v Milanu, katero agitira za osvobođenje takozvanih italijanskih provincij v Avstriji in pripravlja teren za prihod Ricciotti Garibaldija in njegovih dobrovoljcev. Septembra 1903. so je Suban seznanil z Battistigem, Coppadorom in Lascovichem, ki so posredovali med tržaškimi zarotniki in omenjenim italijanskim irredentističnim društvom. Suban se je shajal s soobtoženci v prostorih Ginnastiches, »Vita dei giovani« in raznih gostiln tržaških. Udeleževali so se teh sej tudi Giuluzzi, Menicanti, Petronio, Apollonio, Fumis (učitelj borenja v Ginnastiches), Ferluga (ki je bil obojen radi razvija italijanske zastave ob instalaciji župana), Edgard Rasceovich in Bonicioli (ki se je nedavno usmrtil). Na neki seji je Fumis predlagal, da bi se nabiralo dobrovoljce za podjetje Ricciotti Garibaldija, ker se je pričakovalo, da v spomladi 1904. izoruhne ustaja v Makedoniji in da Garibaldi porabi to priliko za upad v Avstrijo. Obtoženci so tudi skušali nabirati take dobrovoljce, toda s pišlim vspehom; zato je Fumis izjavil, da ne ostane drugega, nego provocirati v odločilnem trenutku ljudsko ustajo. Kmalu zatem so došli iz Italije bombe, namenjene za uporabo nameravane ljudske ustaje. Nekega dne aprila 1904. pozval je namreč Fumis Subana v hotel »Al buon pastore«. Tam so se sešli obtoženci Fumis, Rasceovich, Apollonio in Petronio z dvema Italijanom iz Vidma, ter sta poslednja v neki zaprti sobici izročila tržaškemu zarotnikom v roke Fumisa dve bombi, tri omote s prahom, kapsule in pištone ter sta razložila, kako se ima z bombami postopati. Povedala sta jim ime onih treh prahov, da je treba vse tri prahove pomešati in da se lahko vsak prah posebej vkupi, ako bi se ga izgubilo. Fumis je naglašal, da se uporabijo bombe o priliki ustaje. Suban je vse skupaj shranil nekaj

dni v svojem stanovanju, potem spravljal v lesen zaboj, na istega zapisal besede: »Pericolo di morte« narisal mrtvaško glavo ter ga po naročilu Fumisa in v prisotnosti Cozzija skril pod pod garderobe v poslopju »Ginnastiches«. Enega teh prahov je Suban, da potolaži svojo vest, vrzel proč. O nekem poznejšem sestanku je Bonicioli izročil obtožencem in tovarišem 2000 »bonov« po 1 liru, s podpisom Ricciotti Garibaldija, da bi jih razpečavali v Trstu v svrhu dobave sredstev za irredentistično propagando.

Meseca maja 1904. je šel Suban po naročilu Depaula v Videm, kjer mu je Battistig izročil malo bombo, katero Suban imenuje »petardo« in ki jo je prinesel v Trst ter spravljal v svojem stanovanju. Dne 8. julija 1904. sklenili so Fumis, Suban, Cozzi, Petronio in Depaul, da skličejo povodom izgrediv v Inomestu shod v prostorih društva »Patria« na dan 17. julija in da po shodu vržejo bombo proti stavbi nemškega telovadnega društva »Eintracht«. Suban je zarotnike prepričal, da naj se uporabi o tej priliki mesto velikih Orsinijevih bomb, shranjenih v »Ginnastiches«, ono manjšo bombo ali petardo, ki jo je on prinesel iz Vidma. Suban in Fumis sta imela petardo nabasati s prahom shranjenim v prostorih »Ginnastiches«. V tem delu ju je pa motil nenadoma došli sluga, na kar je Suban petardo zavil v papir in skril v peč. Nekaj dni pozneje je Suban zvedel o prvi hišni preiskavi, izvedeni dne 14. julija 1904. v prostorih društva »Ginnastica« in tedaj se je spomnil, da je bilo na papirju, v katerega je zavil petardo, zapisano njegovo ime. Prosil je prijatelja Sillanija, da bi šel po ono petardo ter ta čas zbežal na italijanski parnik »Manin«, kateremu je bil kapetan navedeni Lascovich. Sillani je petardo prinesel Subanu, ki jo je izročil Lascovichu, da jo skrije oziroma uniči. Mislil, da je iz vsake nevarnosti, se je Suban povrnil v mesto, kjer je bil kmalu potem aretovan.

To je na kratko izpovedba obtoženca Subana, katero podpirajo tudi razne druge izpovedbe in prič v procesu dognane okolnosti. Toženi Depaul je v preiskavi trdovratno tajil vsako krivdo, toda z ozirom na gornjo Subanovo izpoved in ker je dokazano, da je prisostvoval raznim sestankom navedenih zarotnikov in ker je takoj o pričetku preiskave pobegnil v Italijo, smatra obtožnica tudi njegovo krivdo dovolj dokazano.

Obtoženec Salatei je v začetku vse zaničal, a slednjič je moral vendar priznati, da je bil pričujoč, ko so bile bombe zarotnikom izročene, kakor tudi ob drugih sestankih. Njegovemu izgovoru, da se ni brigal za pogovore svojih tovarišev in da je hodil z njimi s povsem drugimi nameni, obtožnica ne veruje, in poudarja, ker se je udeležil shoda kolesarjev v Bresciji. Ta shod je imel namen organizirati italijanske kolesarje za vojno.

Tudi Cozzi je v začetku trdovratno tajil, toda proti njemu govori neko pismo, ki je je v zaporu pisal Subanu in ki je bilo zasačeno. V tem pismu uči Subana, kako naj se zagovarja; naj vso krivdo zvali na Apollonia, naj reče, da je Apollonio skril bombe, da je Petronio pripravil bombe iz Italije, da so le iz radovednosti, za puskus, skušali nabirati prstovoljce in da onih »bonov« sploh niso razpečali. V tem pismu izjavlja Cozzi, da ima neko sredstvo, s katerim reši obtožence. To pismo kompromitira ne le Cozzija, temveč tudi ostale soobtožence, katere vse imenuje in podpira izpoved Subanovo.

Obtožnica navaja na to razne okolnosti, iz katerih izbaja nevarnost zarote. V dobi dejanj, navedenih v obtožbi, je namreč irredentistična propaganda v Italiji zelo narasla. Javnost je za isto vedela in govorila o oboroženem vpadu Garibaldija v Avstrijo, kakor o bližnjem in mogočem dogodku. Ta propaganda se je nadaljevala tudi po sestanku ministrov zunanjih stvari Italije in Avstrije v Opatiji. To dokazuje odprto pismo »Garibaldija« poleg drugih okolnosti.

To so na kratko razlogi obtožnice. Po prečitaniu iste se je pričelo zaslišanje obdolženca Subana, ki je zavzelo ves dan in se danes nadaljuje.

Isti je izpovedal približno kakor v preiskavi. O tem bomo poročali bolj natančno jutri.

Društvene vesti in zabave.

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu je na svojem običnem zboru dne 11. t. m. za letni tečaj 1905. volilo sledeči odbor:

Predsednik: phil. Albert Kramer; podpredsednik: phil. Anton Jug; tajnik: phil.

Josip Glonar; blagajnik: iur. Fran Lipold; knjižničar: phil. Slavko Dolinšek; gospodar: tehn. Fran Spazzapan; odborova namestnika: phil. Vasilij Mirk, tehn. Anton Bojec; pregledniki: phil. Martin Beranič, tehn. Viktor Turnšek, phil. Fran Rodošek.

Gospodarsko.

Stanje letine na Ogrskem

Ogrsko ministerstvo za poljedelstvo je priobčilo izvešje o stanju setev do 15. t. m. Izvešje je zelo povoljno za vse vrste rastlin, izlasti za ječmen in pšenico. Vinogradi so v mnogih krajih mnogo trpeli valed zime.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metodija je izročila ravnokar trgovska trdka I. Perdan v Ljubljani kakor prispevek od razprodaje družbenih užigalic znatno svoto 1000 kron. Razprodaja družbenih užigalic lepo napreduje in donša družbi trajne dohodke. Pozivljamo torej slovensko občinstvo, da kupuje le užigalice družbe sv. Cirila in Metodija.

Zadnje brzojavne vesti.

Sestanek škofov v Rimu.

RIM 22. V dvorani kon-regacij v Vatikanu so se zbrali škofje goriske, zaderske in zagrebške metropolije. Škofom predseduje kakor papežev delegat kardinal Serafino Vanutelli. V nekaterih sejah bo sam papež predsedoval. Kakor tajnika poslujeta mons. Aversa in Panici.

Trgovina.

Sorosa poročila dne 22. maja

Tržaška borza.

Napoleon K 19.07—19.10—, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.15—240.70 Francija K 95.37—95.55, Italija K 95.35—95.57 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.25—117.55, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 100.50 100.70, ogrska krona renta K 98.10 98.40, italijanska renta K —, kreditne akcije K 688.— 670.— državne železnice K 669.— 671.— Lombard K 89.— 91.—, Lloydove akcije K 660.— 664.— Srečke: Tisa K 342.— 345.— Kredit K 486.— do 496.—, Bodenredit 1880 K 307.— 315.—, denredit 1889 K 307.— 315.—, Turške K 142.50 do 144.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	predvečer	danes
Državni dolg v papirju	101.—	101.05
„ „ „ arebru	101.—	101.05
Avstrijska renta v zlatu	119.70	119.70
„ „ „ kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	93.45	93.45
Ogrska renta v zlatu 4%	118.30	118.30
„ „ „ kronah 4%	98.15	98.20
„ „ „ 3 1/2 %	89.50	89.50
Akcije nacionalne banke	1646.—	1647.—
Kreditne akcije	668.50	668.—
London, 10 Lstr.	240.27 1/2	240.27 1/2
100 državnih mark	117.32 1/2	117.30
20 mark	23.47	23.48
20 frankov	19.09	19.09
100 ital. lir	95.40	95.40
Cesarski cekini	11.30	11.30

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 49.52, italijanska renta 106.50, španski exterior 92.—, akcije otomanske banke 607.—. Menjice na London 251.0.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — — — — — unificirana turška renta 88.90 avstrij. zlatna renta 100.93, ogrska 4% zla.

renta 100.90 Landerhan 484.— turške srečbe 131.50 parizke banka 13.73, italijanske meridi-jonalne akcije 778.—, akcije Rio Tinto 15.11. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 90. 3/4, Lombardi 3. 3/4, srebro 27.—, španska renta 91. 1/4, italijanska renta 100. 3/4, tržni diskont, 2 1/2, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila bank —, Trdna.

Tržna poročila 22. maja.

Budimpešta. Pšenica za maj K 18.04 do K 18.06; rž za maj K — do K —; oves za maj od K 13.44 do 13.48; koroza za maj K 13.55 do K 13.58.

Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, tendenca mirna. Prodaja 15.000 met. stot. nespremenjeno, za 5 st. višje, rž brez kučije. — Druga žita nespremenjena. Vreme: dež.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good a — rage za tek. mesec po 50 kg 42. 3/4, frk. za julij 44. 1/4.

New-York. (Otvor.) Kava Rio za bodočo dobavo, stalno, 5 stot. zvišanja, 2000 vrč.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos go average za maj 36 1/4, za september 37 1/4, za dec. 37 1/4, za marec 38 1/4, Vzdržano. — Kava Rio navadna loco 38—40, navadna celna 41—42 navadna dobi, 43—45.

Sladkor tuzemski. Centrifugalni prom. K 74.50 do 75.50, za maj-avgust K 71.50 do 75.50, Concassé in Mettler prompto K 75.50, za maj-avgust K 75.50 do 76.—.

London. Sladkor iz repe surov 11 1/2, St. Trdna.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.35, rž za junij 16.35, za julij avgust 15.50, za september-december 15.15 (trdno). — Pšenica za tekoči mesec 24.75, za junij 24.85, za julij avgust 24.85, za sept.-december 21.90 (trdno). Moka za tekoči mesec 31.45, za junij 31.40, za julij avgust 31.85, za sept.-december 29.49 (trdno). Repična olje za tekoči mesec 49. 3/4, za junij 50.—, za julij avgust 50. 1/2, za september-december 51. 1/2, stalno. Špirit za tekoči mesec 62. 3/4, za junij 52. 3/4, za julij avgust 51. 3/4, za september-december 42. 3/4, (trdno). Sladkor surov 88° uro nov 29 1/2—30 1/2, (st. nobel) za tekoči mesec 34 1/2, za julij avgust 35 1/2, oktobar-januar 31 1/2, za januar-april 32.—, (trdno) rafiniran 67 1/2—68. Vreme: hladno.

Kolo v dobrem stanju se proda pod nizko ceno. — Več se izve v upravnistvu »Eidinosti.«

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva

== RAFAEL ITALIA ==

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

== TRST ==

ulica Malcanton šte. 1

po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (Solsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Največja zaloga stekla in porcelana

za domačo rabo in gostilne.

Popolnoma konkurenčne cene.

JAKOB HIRSCH

Trst - ul. Cavana 15 - Trst

(nasproti škofijski palači).

Vrsta vrčka št. 5. Vrsta vrčka št. 4.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priporoča glavnu občinstvu svojo

zalogo pohištva

prej ANTON ČERNIGOJ

via dei Rettori šte. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena.

Albom pohištva pošlja se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

Inteligenten mlad mož zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega in hrvaškega jezika izurjen v odvetniško-sodnijskih poslih, išče primerne službe. — Ponudbe na upravo „Edinosti“ pod „Pietas“.

Meblovana soba z 2 posteljami in majhna sobica se odda s 1. junijem v bližini »Narodnega doma«. Po dogovoru tudi s hrano. Kje — pove uprava »Edinosti«.

Svetko Hanibal Škerl
trgovca pri Sv. Ivanu
priporoča svojo dobroznano
prodajalnico
jestvin in pekarno ter lastno
izdelane biškote.
Vedno sveže blago. Cene zmerne.
Posebno priporoča kruh, koji tudi pošilja
brezplačno na dom.

MIRODILNICA
Simona Skrinjar
ulica Farneto št. 33
podružnica
ul. Settefontane 629
sprejema tudi pismena naročila ter pošilja na zahtevo blaga na dom po najnižjih cenah.

MIRODILNICA
MIHAEL PIŠČANC na Opčinah 212.
(nasproti gostilne „pri Mičelu“.)
Velik izbor in zaloga vsakovrstnih drog, suhih in oljnatih barv. Lanenega olja, firneža, lake, čopičev, tapetarij, (stampov) za slikarje, petrolej, stearične in voščene sveče. Vsakovrstnih gob in zamaškov, gumijevih cevi, gumijevih cevi za cepljenje trt, dvakratno rafinirano žveplo, angleški vitriol. Sipe za okna, žebelj in drugih železnin. Navadno in dišeče milo, profumerije, špirit za goreti, esence za jesih. Voščilo (biks) za črne in rumene črevlje in drugih v to stroko spadajočih predmetov.
Cene brez konkurence.

Alojz Cian & A. Visintini
naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico
Alla Città di Trieste
v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledališču Goldoni).
Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

Leitenberger Frid.
c. kr. poštar v Primiero pri Tridentu, pričuje, da je ozdravila njegovo nad 4 leta trajajočo želodčno bolezen (ko je preje vsa mogoča sredstva uporabljal brezuspešno) edino le
želodčna tinktura
G. PICCOLIJA, dvornega zagateltja Njega Svetosti in lekarnja v Ljubljani.
1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclauz
ulica Fonderia št. 7

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka
v lastni krojačnici.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Gulia št. 76 je videti vsakovrstne jestvine kakor: karo, riz, testenine (napeljske), sladkor, turško in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje prve vrste po 36 novč.
— Blago vedno sveže. —

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater.
Sprejema dela na deželi Dekoracije sob s papirjem, slikanje sob in napisov vseh slogih in na vse načine. Prenajem les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jgo Fesioia št. 19.

= Nova zaloga =
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Prva trž. brusilnica
— na električno moč —
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakourstno brušenje in poliranje.
Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha, ul. Caviana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporoča priznano najboljšo in najcenejšo
♦ voščene sveče ♦
Cenik brezplačno in franko.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa in specijalnih kisov.
Konkurenčne cene.

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Po prave v 2 urah.
Cene zmerne.
Sprejema od 8—6 pop.

MIRODILNICA
Simona Skrinjar
ulica Farneto št. 33
podružnica
ul. Settefontane 629
sprejema tudi pismena naročila ter pošilja na zahtevo blaga na dom po najnižjih cenah.

MIRODILNICA
Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Geppa)
Specializirana navadnih in medicinskih drog, barv, pokosti, lakov, ščetk, čopičev, navadnega in parfumskega mila, petroleja, špirit (šeste) za goreti. — Barvilo za čiščenje vina.
Nizke cene.
Prodaja na debelo in drobno

Prodajalnica jestvin
zalogo z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moke, otrobov itd. priporoča svojim rojakom udani
Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Podpisani priporoča svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČIKARNO
pri Sv. Jakobu
latrska ulica 12 (srazna sl. Šole).
Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
— Telefon št. 1664.

Nova prodajalnica
Romolo Perini
zlatar in droguljar
Via del Rivo 26
Sprejema poplave, kupuje zlato, srebrno in juvele.
Popravlja ure na jamstvo.

CESARE ALPRON
komisije in zastopstva
TRST
ulica Acquedotto 65. I.

Na Najvišje povelje Njegov. ces. kr. apostol. Veličanstva
XXXIV. c. k. državna loterija
za skupne vojaške dobrodelne namene.
Za denarna loterija, ki je edina v Avstriji postavljena dovoljena, obsega skupno 18.898 dobitkov v gotovini 512.980 kron.
Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini
Srečkanje se bo vršilo nepreklicno dne 15. junija 1905. Srečka stane 4 krone
Srečke se vlobivajo pri oddelku za državne loterije, DUNAJ, III. Vordere Zollamtsstrasse št. 7, v loterijskih kolekcijah, tobakarnah, davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških postajah ter menjalnicah. — Igralni red se daje kupovalcem brezplačno.
Srečke se pošiljajo poštne prosto.
Od c. kr. direktorije loterijskih dohodkov. Oddelek državnih loterij.

Tržaški grafični zavod
A. G. Salom
TRST Corso št. 2 Telefon 742
Pečati od kavčuka, kovine ali elastike.
Numeratori. Paginatori. Vrežbe. Artistični in trgovski pečati. Pisalni stroji ter stroji za pomnoževanje s pripadki. Napisni in črke od cina, bronu in pokosti. Fono-grafi. gramofoni, cilindri in plošče. Eliografični papir za pomnoževanje s pomočjo luči. — Mehanična delavnica za popraviljanje pisalnih strojev vseh vrst.
Se govori slovensko in hrvaško.

PUMPE akoravno mnogokoristne in malih stroškov so pri nas le malo upeljane, ker gospodari ne znajo katerih bi potrebovali in kako jih nastaviti. — O tem daja podpisani rad nasvete, ter prodaja pumpe za vsako potrebo po zmernih cenah in z jamstvom.
ŽIVIC I DRI
TRST, trg. ulica št. 2

Velika zaloga z lasno tovarno
Trst - G. MAYER GREGO - Trst
Oddelek za obleko ul. Riborgo 12
Veliki izbor izgotovljenih moških oblek, specijaliteta: kostumi za dečke in otroke.
Obuvala od platna od 70 nč. dalje. — Sprejema naročbe po meri.
— IZVOZ. — — UVÖZ. —

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril na
Opčinah
Restavrant Hacker
opremljen po zahtevah, preskrbljen s slovečimi vini in najboljšim kraškim teranom.
Vodstvo poverjeno je g. Angelju Palma bivšemu voditelju „Grand Restavrant Hacker“ tako, da slavno občinstvo dobi tudi na Opčinah vso isto udobnost, katero sme danes zahtevati.
Uverjen, da ga bo ugledno meščanstvo podpiralo kakor do sedaj,
beleži udani
EMIL HACKER.

Pekarnin sladničarna z lasno tovarno biškotov
Fran Lampe
TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd.
Sprejema naročbe za sladčice.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma
Izbior drog, barv, čopičev, pokosti, parfumov, fin. mlie. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljene sirupa tamarindo, malinovec itd. itd.

FILJALKA
c. kr. privat.
AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:
IZPLAČILA V KRONAH
na blagajniške nakaze na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevnim odgovodi 2 1/2 % proti 4 dnevnim odgovodi 2 1/2 %
» 30 » 3 % » 30 » 3 %
v z atih napolnjenih na izplačilna pisma
proti 30 dnevnim odgovodi 2 %
» 3 mes. » 2 1/4 %
» 6 » 2 1/2 %
Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odgovodi.
Bancogiro v kronah
z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.
Krone in zlati napolnjeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po toka odgovodi.
Izdaja nakaznice
za Dunaj, Buimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd, prosto stroškov.
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobita in vrednostij.
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.
Daja predjume na Warrants in vrednosti po jako zmernih pogojih.
Kreditni na karikacijske listine
se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.
Kreditna pisma
se izdajajo v katerosikoli mesto.
Hranila.
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.
Menične nakaznice.
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Manufakturna trgovina
Ambrosich & Modricky
TRST - ul. Belvedere 32 - TRST
Fuštanj za krila širok 90 cm po 36. 42 novč. Fuštanj veleur od 27 novč. dalje, bel, siv in plaket fuštanj. Kotelina bela in siva. Maje, šlaji in rute. Odeja od volne ali bombaža. Pregrinjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, ugoviova, čipke in žamet, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

Izvrstno jedilno olje
po 28 novč. liter v novi prodajalnici
A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.
Kis, milo, sveče in soda.
Jedilno olje po 28 novč.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)
pive
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694/46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623/17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrajne namene.